

Data z projektu VISK 7 v letech 2023/2024

Dobrá praxe a nejčastější chyby

Jan Bilwachs
Národní knihovna ČR
Seminář k VISK 4/7
(12. 11. 2024)

Nejčastější chyby a nejasnosti v dodávaných datech

- Narušená integrita dat
- Popisná metadata
 - Nedodržování hierarchie popisu (redundance)
 - Bílé znaky a pozůstatky ISBD interpunkce
 - “Schované” tituly a přílohy

Nedodržování hierarchie popisu v metadatech: Chybné řešení

```
<mods:mods ID="MODS_TITLE_0001">
  <!-- [...] -->
  <mods:titleInfo>
    <mods:title>Der böhmische Weinbauer</mods:title>
    <mods:subTitle>Organ des Weinbau-Vereines für das König-
  Böhmen</mods:subTitle>
  </mods:titleInfo>
  <!-- [...] -->
</mods:mods>
<mods:mods ID="MODS_SUPPL_0001">
  <!-- [...] -->
  <mods:titleInfo>
    <mods:title>Der böhmische Weinbauer</mods:title>
    <mods:partNumber>[1]</mods:partNumber>
    <mods:partName>Bericht über die Fürst Ferdinand von
  Lobkovic'schen Weingärten in Unter-Berkovic bei Mělník (Böhmen) für
  das Jahr 1882</mods:partName>
  </mods:titleInfo>
  <!-- [...] -->
</mods:mods>
```

Priloha k českému vináři Roč 1883. [Beilage des böhm. Weinbauers. Jahrg. 1883.]

Separat-Abdruck aus den Nr. 4 & 5 der „Oesterreichisch-ungarischen Wein- und Agricultur-Zeitung“.

Bericht

über die Fürst Ferdinand von Lobkovic'schen Weingärten in Unter-Berkovic bei Mělník (Böhmen) für das Jahr 1882.

(Vorgetragen am 17. December im Mělnitzer Weinbauverein von Josef Šimáček.)

Das Nebholz ist im Herbst 1881 nicht ganz reif geworden. Da der Winter trocken, mild und ohne Schnee war, konnte das ungedeckt gebliebene Nebholz genügend nachreifen. Dagegen haben die in der feuchten Erde geseßten Tragreben durch Ausfaulen der Ähren stark gelitten.

Am 2. October wurde der Weinbauverein in Mělník durch den Fürst Ferdinand von Lobkovic eingeladen, um die Weingärten in Unter-Berkovic zu besuchen. Am 1. Mai wurde der Weinbauverein in Mělník durch den Fürst Ferdinand von Lobkovic eingeladen, um die Weingärten in Unter-Berkovic zu besuchen.

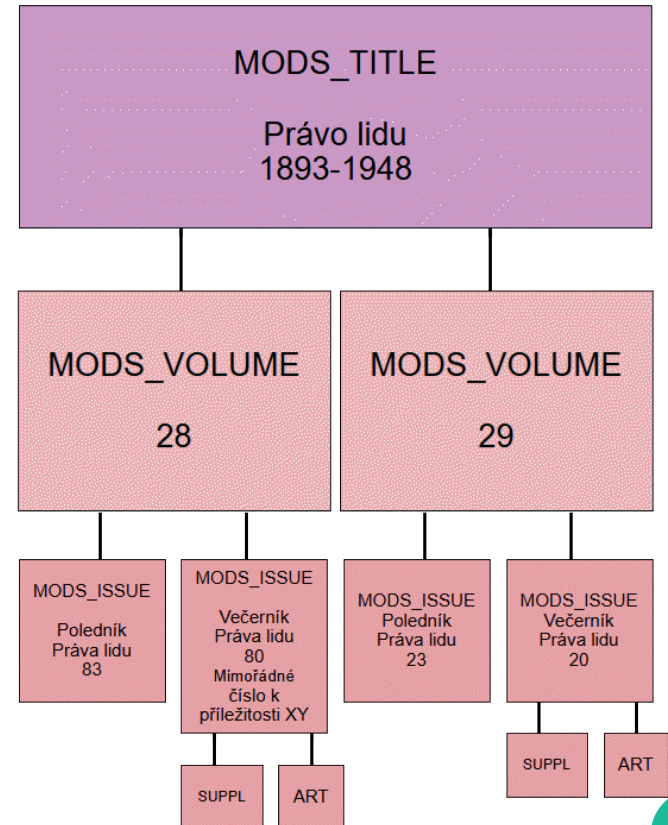
Der Fortschritt des Reifens war eben nur den traurigen Witterungsverhältnissen entsprechend und ist in nachstehender Tabelle ersichtlich gemacht:

Rebsorte	Weingarten	1. October		8. October		19. October		21. October		28. October	
		Stückzahl pro Acre	pro Acre	Stückzahl pro Acre	pro Acre	Stückzahl pro Acre	pro Acre	Stückzahl pro Acre	pro Acre	Stückzahl pro Acre	pro Acre
Wurzener blau I.	Trojšlaba	19,5	11,5	20,5	11	21	10	21	10,5	20,8	10,2
ditto. ditto. II.	ditto	14,5	17,5	15,5	17	17	18	17	18,5	18,5	13,5
ditto. weiß	Joseffa	17,5	20,5	18,5	17,5	20	18	20	16,5	20,5	14
ditto. roth	Bdenčina	14,5	21	17,5	16	17	12,5	19	14	20	13
Riesling I.	Bdenčina	19	15	19,5	11,7	21	10	21	9,7	21,5	9,5
ditto. II.	ditto	14	24	18,5	21	18,5	15	18	17	20	15
Gewürz-Traminer.	Bdenčina	16,7	19,5	16	19,5	17	15	16	15	18,5	11,5
Silvaner-grün	Joseffa	17,7	16,5	19	12	19	12	20	13	20,5	12
Weine (Traminer weiß)	ditto	19,7	18	20	16,5	21	16	21	14	22	14
Im Durchschnitt		17	18	18,5	15,7	19	13	19,5	13,7	20,5	12,5

Am 14. November kam der erste Frost, der nur mehr die Rieslingtrauben am Stode traf. Am 15. und 16. schneite es stark, so daß die ganze Riesling-Ernte in tiefem Schnee durchgeführt werden mußte. (Auch dieses Vete Resultat finden die Leser in umstehender Tabelle.)

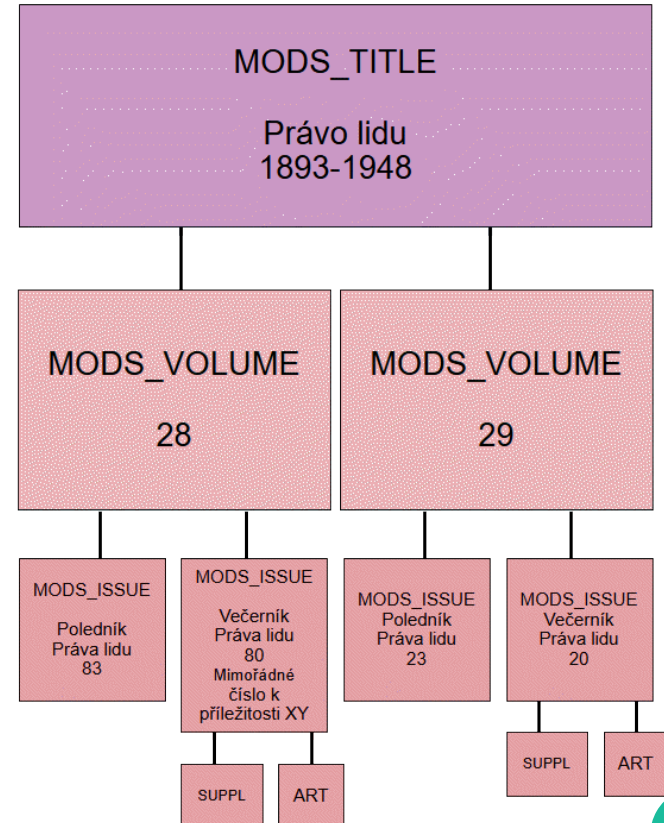
Hierarchie popisu v metadatech

- Popis vyšší úrovně je “děděn” do nižší úrovně, není žádoucí jej na nižší úrovni opakovat
- Element mods:title bude v některých případech obsahovat rozdílné hodnoty na úrovních TITLE a ISSUE/SUPPL (typicky “poledníky, večerníky”, pojmenované přílohy)

Hierarchie popisu v metadatech: využití partName

- Definice partName od LoC:
 - “A **part or section** name of a title”
- Jedná se o název části titulu, nikoliv o název titulu. Stejně jako lze část titulu očíslovat (číslo čísla periodika), lze ji i pojmenovat (název čísla periodika)
- Příklady využití:
 - MODS_ISSUE/SUPPL: pokud se vedle čísla jednoho konkrétního čísla vyskytuje ještě název konkrétního jednoho čísla např. “mimořádné číslo/příloha k příležitosti XY”
 - MODS_ART: např. pojmenované díly článku na pokračování
 - MODS_PICT: jeden obrázek (např. Obr. 1 “schéma budovy”) o více částech (Obr. 1.1 “půdorys”, 1.2 “bokorys”)

Nedodržování hierarchie popisu v metadatech: Správné řešení

```
<mods:mods ID="MODS_TITLE_0001">  
  <!-- [...] -->  
  <mods:titleInfo>  
    <mods:title>Der böhmische Weinbauer</mods:title>  
    <mods:subTitle>Organ des Weinbau-Vereines für das König-  
    r. Böhmen</mods:subTitle>  
  </mods:titleInfo>  
  <!-- [...] -->  
</mods:mods>  
<mods:mods ID="MODS_SUPPL_0001">  
  <!-- [...] -->  
  <mods:titleInfo>  
    <mods:title>Bericht über die Fürst Ferdinand von  
    Lobkovic'schen Weingärten in Unter-Berkovic bei Mělnik (Böhmen) für  
    das Jahr 1882</mods:title>  
    <mods:partNumber>[1]</mods:partNumber>  
  </mods:titleInfo>  
  <!-- [...] -->  
</mods:mods>
```

Der böhmische Weinbauer
Organ des Weinbau-Vereines für das König-
r. Böhmen
Bericht über die Fürst Ferdinand von
Lobkovic'schen Weingärten in Unter-Berkovic bei Mělnik (Böhmen) für
das Jahr 1882

Priloha k českému vináři Roč 1883. [Beilage des böhm. Weinbauers. Jahrg. 1883.]

Separat-Abdruck aus den Nr. 4 & 5 der „Oesterreichisch-ungarischen Wein- und
Agricullur-Zeitung“.

Bericht

über die Fürst Ferdinand von Lobkovic'schen Weingärten in Unter-Berkovic bei Mělnik (Böhmen)
für das Jahr 1882.

(Vorgetragen am 17. December im Mělniker Weinbauverein von Josef Šimáček.)

Das Rebholz ist im Herbst 1881 nicht ganz
reif geworden. Da der Winter trocken, mild und
ohne Schnee war, konnte das ungedeckte gebliebene
Rebholz genügend nachreifen. Dagegen haben die
in der feuchten Erde geseßten Tragreben
durch Ausfaulen der Ähren stark gelitten.
In der zweiten Hälfte des Monats Februar
ging man daran, die Reben abzudecken und zu
schneiden. Mit dem Schneiden war man schon am
24. März fertig. Infolge der sehr warmen Witterung
thürnten die Schnittwunden sehr stark.
Der am Anfange des Frühjahres eingetretene
Witterungswechsel hielt die schon stark geweckte Ve-
getation zurück; trotzdem richteten die Fröste in der
ersten April-Hälfte (besonders in den zeitlicheren
Ähren) ziemlich viel Schaden an.
Erste April zeigten sich die Wechsele, ebenso
auch aber der durch das Dedeken verursachte Schaden.
Der kleine Frost am 1. Mai verursachte an den
frühtreibenden Sorten und in den Sandböden einen
bedeutenden Schaden.
Der ganze Mai war ungewöhnlich kühlmild und
falt. In Folge dieser anhaltend kalten Witterung

trat die Hauptblüthe erst am 24., 25. und 26. Juni
ein, obwohl schon am 2. desselben Monats an
einer Isabella-Rebe, an der Treiblage eine Blüthe
gefunden worden war.
Bei den Ende Juni stehenden Reben war die
Befruchtung vollkommen. Der Fruchtgutedel blühte bis
Mitte Juli. Dieser Monat war, obgleich feucht, doch
sonnig und warm, dagegen war es im August kalt,
friß und feucht. Im September hatten wir Anfangs
schöne und warme Tage; doch in der zweiten Hälfte
kehrte die regnerische kalte Witterung zurück. Die Fol-
gen davon zeigten sich bald — die Trauben fingen
an zu faulen.
Trotzdem sich der October Anfangs freunds-
licher gestalten zu wollen schien, so wendete sich
doch Alles zum Schlechten und blieb die zweite
Monathälfte dem kalten Jahrescharakter treu. Die
Traubenernte griff förmlich um sich und drohte
die ganze Ernte zu vernichten. Die Reife konnte in
Folge dessen nicht mehr aufgeschoben werden.
Der Fortschritt des Reifens war eben nur den
traurigen Witterungsverhältnissen entsprechend und
ist in nachstehender Tabelle ersichtlich gemacht:

Rebsorte	Weingärten	1. October		8. October		19. October		21. October		28. October	
		Stückzahl pro m ²	pro m ² Gewicht	Stückzahl pro m ²	pro m ² Gewicht	Stückzahl pro m ²	pro m ² Gewicht	Stückzahl pro m ²	pro m ² Gewicht	Stückzahl pro m ²	pro m ² Gewicht
Wenzler blau I.	Trojčbava	19,5	11,5	20,5	11	21	10	21	10,5	20,8	10,2
ditto. ditto. II.	ditto	14,5	17,5	15,5	17	17	18	17	18,5	18,5	18,5
ditto. weiß	Joseffa	17,5	20,5	18,5	17,5	20	18	20	16,5	20,5	14
ditto. roth	Bdenčina	14,5	21	17,5	16	17	12,5	19	14	20	18
Riesling I.	Bdenčina	19	15	19,5	11,7	21	10	21	9,7	21,5	9,5
ditto. II.	ditto	14	24	18,5	21	18,5	15	18	17	20	15
Gewürz-Traminer.	Bdenčina	16,7	19,5	16	19,5	17	15	16	15	18,5	11,5
Silvaner-grün	Joseffa	17,7	16,5	19	12	19	12	20	13	20,5	12
Weine Traminer weiß)	ditto	19,7	18	20	16,5	21	16	21	14	22	14
Im Durchschnitt		17	18	18,5	15,7	19	13	19,5	13,7	20,5	12,5

Am 14. November kam der erste Frost, der
nur mehr die Rieslingtrauben am Stode traf. Am
15. und 16. schneite es stark, so daß die ganze
Riesling-Ernte in tiefem Schnee durchgeführt wer-
den mußte. (Auch dieses Letzere Resultat finden die
Leser in umstehender Tabelle.)

Výjimka z nesamopopisnosti:

Element „mods:location“ na základní úrovni

- **Definice LoC:**
 - *“The institution or repository **holding the resource, the physical location of the resource, and/or the electronic location for a digital resource in the form of a URL.**”*
- **U periodik je záměrem, aby údaj o lokaci předlohy (mods:location) byl v příští verzi DMF povinný nejen na úrovni TITLE, ale i na základní úrovni (ISSUE nebo SUPPL), kde bude odpovídat skutečnému fyzickému uložení předlohy**
- **Nezaměňovat se siglami v jiných elementech:**
 - <mets:agent ROLE="ARCHIVIST"> : vlastník metadatového záznamu
 - <mods:recordContentSource> : vlastník katalogizačního záznamu, z něhož metadatový záznam vznikl
- **Na úrovni TITLE nelze při kompletaci periodika postihnout všechny lokace fyzického uložení**

Bílé znaky a pozůstatky ISBD interpunkce

Příklady:

```
<mods:titleInfo>  
  <mods:title>Amtsblatt des Protektorates Böhmen und Mähren = </mods:title>  
  <mods:subTitle>Úřední list Protektorátu Čechy a Morava</mods:subTitle>  
</mods:titleInfo>
```

```
<mods:name type="personal" usage="primary">  
  <mods:namePart type="date">-1922</mods:namePart>  
  <mods:role>  
    <mods:roleTerm authority="marcrelator" type="code">pbl</mods:roleTerm>  
  </mods:role>  
  <mods:nameIdentifier>jk01072087</mods:nameIdentifier>  
  <mods:namePart type="family">Liebich | </mods:namePart>  
  <mods:namePart type="given">Jan</mods:namePart>  
</mods:name>
```


Bílé znaky a pozůstatky ISBD interpunkce

- Instrukce LoC k zacházení s ISBD interpunkcí v MODS:
 - *“If using International Standard Bibliographic Description (ISBD) punctuation in creating MODS records, punctuation should be retained if it occurs within an element, but should be dropped between elements. If desired, an XSLT stylesheet may be used to generate an ISBD display from the MODS elements and data.”*
- ISBD interpunkce je nahrazena sémantikou standardu MODS, je tudíž nadbytečná a nežádoucí
- Totéž se týká bílých, tj. neviditelných znaků (mezery, taby, (CR)LF)
- Plánem je přidání pravidla do nového DMF

Nepopsání titulu periodika (popis pod jiným titulem)

- **Často se jedná o přívazky v periodikách a konvoluty**
 - Vlastní bibliografické údaje (titul, vydavatel, ročníková řada...)
 - Vlastní ččnb a issn
 - Vlastní katalogizační záznam
- **Pokud kat. záznam neexistuje, měl by se prvně před digitalizací vytvořit.**
 - Viz také: *Metodika pro tvorbu balíčků SIP se zaměřením na digitalizáty tištěných dokumentů*, 2023, s. 70.
- **Tituly „schované“ pod jiný titul jsou v dlouhodobém úložišti nedohledatelné → závažný problém nutný k řešení**

Příprava Portálu pro příjem externí produkce do NK ČR

- Snaha zjednodušit proces příjmu dat dodávaných do NK a jejich replikaci:
 - Preferovaným způsobem bude předání dat online
 - Předávací protokol včetně spočítání souborů bude vytvořen Portálem
 - Portál poskytne prostředí pro komunikaci mezi knihovnou/producentem a obsahovým správcem LTP
- Plán dokončení: konec roku 2025

Děkuji za pozornost!

Email: Jan.bilwachs@nkp.cz